

ПРАВОВА КУЛЬТУРА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Побудова демократичної, соціальної, правової держави і відповідного громадянського суспільства неможлива без підвищення рівня правової свідомості та правової культури її громадян. Залежно від носія правової культури розрізняють її види: правову культуру суспільства; правову культуру особи; правову культуру професійної групи.

Правова культура має велике значення в діяльності такого виду державних службовців, як військовослужбовці, тому робота з підвищення її рівня є досить актуальною.

Професійно-правова культура військовослужбовця передбачає глибоке знання законодавства, норм права, переконаність у необхідності їх дотримання, уміння користуватися всією сукупністю правових засобів під час виконання службових обов'язків у межах компетенції, встановленої законом та іншими правовими актами.

У реалізації цих завдань важливу роль відіграють правосвідомість та правова культура офіцерського складу, його компетентність, уміння забезпечити максимальну ефективність бойової підготовки, зміцнювати військову дисципліну та правопорядок. Ця категорія військовослужбовців повинна володіти не тільки військово-професійними знаннями, а ще й професійно-правовою культурою, яка повинна бути значно вищою за правову культуру підлеглих.

Правова культура військовослужбовців проявляється не лише в знаннях, а передусім, в діях. Військовослужбовець застосовує правові знання, які потрібні для виконання службових обов'язків, поведінки в побуті, суспільстві. Правова активність військовослужбовців — одна із змістовних характеристик особи. Форми прояву правової активності військовослужбовців різноманітні: дотримання чинного законодавства, сумлінна службова діяльність, тощо. Знання права і вміння

правильно ним користуватися свідчать про високий культурний рівень громадянина.

Особливості військової служби, завдання, що виконують військовослужбовці, їх правовий статус покладають своєрідний відбиток на їх правосвідомість та правову культуру. Специфіка військової організації вимагає високого ступеню правової регламентації усіх боків життя та діяльності військовослужбовців, що породжує додаткову внутрішню психологічну напругу.

Із законів, статутів та інших нормативно-правових актів, що видає держава через відповідні уповноважені органи влади, військовослужбовці отримують значну частину правових знань, які необхідні для виконання службових обов'язків. Правовиховна робота командирів та їх помічників з правової роботи повинна бути спрямована на доведення до особового складу знань, необхідних для усвідомлення кожним військовослужбовцем норм діючого законодавства, формування правильного уявлення про військово-службові відносини. Вони повинні стати особистим переконанням підлеглих, відповідати вимогам законів, Військової присяги, Статутів, принципам побудови Збройних Сил та сприяти їх практичній діяльності щодо виконання обов'язків військової служби.

Основні зусилля керівний склад військових частин та підрозділів повинен спрямовувати на формування у підлеглих правильного розуміння змісту законів, загальновійськових Статутів, наказів командирів, розвитку в них впевненості у необхідності суворого дотримання правових приписів. Саме правове виховання, прищеплення військовослужбовцям елементів правової культури допоможе їм виробити у себе повагу до військового правопорядку, усвідомити його доцільність та необхідність для підтримки постійної бойової готовності й боєздатності частин і підрозділів.

Цей процес містить в собі декілька складових. Перш за все, необхідний мінімальний об'єм правових знань, щодо прав, обов'язків та відповідальності військовослужбовців, які регулюють їх службову діяльність та забезпечують правомірну поведінку, а також прищеплення стійкої внутрішньої психологічної потреби-звички здійснювати вчинки у відповідності з вимогами законодавства, загальновійськових Статутів, наказів та розпоряджень командирів і начальників.

По-друге, прищеплення особовому складу почуття нетерпимості до будь-яких проявів порушення законності, військового правопорядку, вміння розбиратися в конкретних життєвих ситуаціях, давати їм правову оцінку.

По-третє, спрямованість на подолання у свідомості кожного військовослужбовця негативних явищ, які суперечать чинному законодавству та статутним вимогам.

По-четверте, подолання правового нігілізму, некомпетентності, низького професіоналізму внаслідок чого з'являються неправомірні та необґрунтовані рішення.

Тільки в комплексному підході до правовиховної роботи з підлеглими можна досягти поставленої мети – формування правової свідомості, яка є основою правової культури особистості. Це якості, без наявності яких неможливо забезпечити свідоме виконання вимог військово-правових норм, спрямованих на зміцнення військової дисципліни, правопорядку, боєздатності та бойової готовності Збройних Сил незалежної України.

Ця робота проводиться за допомогою: вивчення діючого законодавства, роз'яснення його положень; правозастосовної практики; сумлінного виконання норм військового та загального законодавства; підтримання у частинах та підрозділах статутного правопорядку.

Таким чином, сполучення теоретичної та практичної форм правового впливу на свідомість військовослужбовців повинно сприяти формуванню у них правосвідомості, яка є основою загальногромадянської та військово-службової правової культури.